

DOI: 10.4467/2391-890XPAH.24.006.21068

Magdalena Niedźwiedzka
(Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie)
dr, magdalena.niedzwiedzka@uken.kraków.pl
ORCID iD: 0000-0001-7336-046X

Aktywność archiwów państwowych w wybranych mediach społecznościowych w latach 2018–2024

Badania nad aktywnością archiwów państwowych (dalej: AP) w mediach społecznościowych, których podsumowanie znajduje się w niniejszym artykule, rozpoczęły się w 2018 r. dzięki seminarium licencjackiemu z ówczesnym trzecim rokiem archiwistyki, zarządzania dokumentacją i infobrokerstwa¹ (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie²). Dzięki temu udało się uzyskać analizę rodzajów mediów społecznościowych, ich podziału oraz zastosowania przez środowisko archiwalne. Już wówczas można było dostrzec, że media społecznościowe w niedalekiej przyszłości staną się jedną z głównych dróg dotarcia do szerszego odbiorcy i użytkowników. Analiza aktywności była wówczas podyktowana udziałem i zaangażowaniem archiwów w tego rodzaju mediach. W artykule chciałabym zaprezentować, co udało się zebrać w ciągu kilku lat badań nad aktywnością archiwów państwowych — nie tylko w mediach społecznościowych, lecz także Internecie, choć akurat to w bardzo ograniczonym zakresie i wynikającym z działalności wpływającej na aktywność w mediach społecznościowych w okresie pandemicznym.

Obecnie nie wyobrażamy sobie instytucji, która nie udziela się za pośrednictwem social mediów, a jej wizerunek jest mocno oceniany przez pryzmat

¹ Pracę licencjacką pt. „Aktywność archiwów państwowych w wybranych mediach społecznościowych” pod kierunkiem Magdaleny Niedźwiedzkiej napisała pani Sylwia Ząbik.

² Obecnie Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

funkcjonowania za pośrednictwem Internetu. W dobie społeczeństwa informacyjnego nawet archiwa państwowe nie powinny być obojętne wobec tego rodzaju kontaktu ze społeczeństwem, tym bardziej że już za parę lat może być to jedyna z głównych dróg dotarcia do szerszego odbiorcy. Social media rozwijają się bardzo dynamicznie, dlatego też pozostawanie obojętnym i unikanie ich może mieć w przyszłości negatywne skutki w zakresie promocji i komunikacji zewnętrznej. Aby zainteresować archiwami państwowymi szersze grono odbiorców, należało dostrzec potencjał i siłę mediów społecznościowych³, co jak będzie można zauważyć dzięki poniższym zestawieniom, w ostatnich latach mocno wzrosło.

Media społecznościowe (social media), to szeroko rozumiane pojęcie dotyczące komunikacji w Internecie przy pomocy specjalnie utworzonych do tego narzędzi. Media społecznościowe charakteryzują się przede wszystkim powszechnością i możliwością wykorzystywania ich na dowolną skalę. Dostęp do nich nie jest niczym ograniczony, użytkownik ma wgląd do treści i szansę na ich modyfikowanie niezliczenie wiele razy. Informacje zostają umieszczone w mediach niemal natychmiastowo po ich wytworzeniu i docierają do wszystkich zainteresowanych, którzy tak samo jak ich twórca kontrolują je i mają wpływ na ich końcową wartość⁴. Obsługa portali społecznościowych nie wymaga szczególnych umiejętności w poruszaniu się po serwisach, ich użytkowanie jest zazwyczaj proste i intuicyjne. Jako że mają one ogromny zasięg i są w większości bezpłatne, wytworzone na nich treści docierają do szerszej społeczności, która uczestniczy w zmianach tekstów poprzez edycję lub dodawanie komentarzy. Jedną z zalet social mediów jest możliwość łączenia kont pomiędzy różnymi serwisami, przez to użytkownik może się między nimi swobodnie przemieszczać. Możliwości, które użytkownik może wykorzystać, pozwalają na łatwe, darmowe i błyskawiczne dotarcie do szerszego grona odbiorców. Dzięki temu social media to jedno z najlepszych powstałych narzędzi, jakie można zastosować w procesie promocji i prezentacji. Ponieważ jest to środowisko zmieniające się bardzo dynamicznie, więc media społecznościowe sprowadzone zostały do tych najbardziej popularnych i „lubianych” przez organizacje.

Przedmiotem analizy objęto trzy archiwa państwowe o charakterze centralnym i 30 archiwów państwowych terenowych (dalej: AP), bez uwzględniania oddziałów i ekspozytur, oraz aktywność Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych (dalej: NDAP), działającej pod szyldem „Archiwa Państwowe”, co ma bardzo duży wpływ na wyszukiwanie informacji w Internecie o archi-

³ I. Bańkowska, J. Kosman, *Pięć lat obecności Archiwum Państwowego w Szczecinie na portalu społecznościowym Facebook*, „Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne” 2017, t. 1, s. 219–230.

⁴ D. Kaznowski, *Social media – społeczny wymiar Internetu [w:] E-marketing. Współczesne trendy. Pakiet startowy*, pod red. J. Królewskiego i P. Sali, Warszawa 2016, s. 81–103.

wach i bezpośrednio oddziałuje na popularyzację informacji o archiwach i za-sobie. Zakres chronologiczny badań objął lata 2018–2024, rozpoczął się od zestawienia polubień portalu Facebook w 2018 r., a zakończył dołączeniem do Instagrama Archiwum Narodowego w Krakowie.

Warto zaznaczyć, że archiwa jako instytucje zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem, opracowaniem i udostępnianiem materiałów archiwalnych oraz prowadzą mocno rozwiniętą działalność w zakresie edukacyjnym i popularyzatorskim, co wydaje się mieć również znaczący wpływ na rosnącą aktywność archiwów państwowych w mediach społecznościowych i funkcjonowanie instytucji w Internecie⁵. Należy podkreślić, że ta ostatnia działalność archiwów państwowych jest wykazywana jako jedna z podstawowych działalności ujętych w sprawozdaniach Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych:

- prowadzenie strony internetowej NDAP, w tym zamieszczanie informacji o projektach popularyzatorskich, edukacyjnych i wydawniczych prowadzonych przez archiwa państwowe, a także udostępnianie elektronicznych wersji publikacji;
- współpracę z mediami społecznościowymi i portalami tematycznymi w zakresie popularyzacji projektów edukacyjnych i wystawienniczych oraz wydawnictw NDAP i archiwów państwowych⁶.

Rozwijająca się stale cyfryzacja sprawiła, że dla wszelkich instytucji państwowych, w tym archiwów, muzeów czy bibliotek, pojawiła się perspektywa zaprezentowania się odbiorcom i zachęcenia do korzystania z ich usług w Internecie. Archiwa państwowe wraz z szeroko pojętą komputeryzacją archiwów, już w latach 90. podjęły się działalności w ogólnosiwiatowej sieci. Strona archiwa.gov.pl⁷, czyli strona NDAP, prowadzona jest od 1996 r. Badania nad społecznością odwiedzającą witryny AP były wykazywane od 2014 do końca 2019 r. w sprawozdaniach Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych⁸. Można zaobserwować zmieniające się zainteresowanie: w 2014 r. strony archiwów państwowych zostały odwiedzone 6,7 mln razy, a w 2015 r. odnotowano już 12,6 mln wejść, przy czym była to prawie dwukrotnie większa licz-

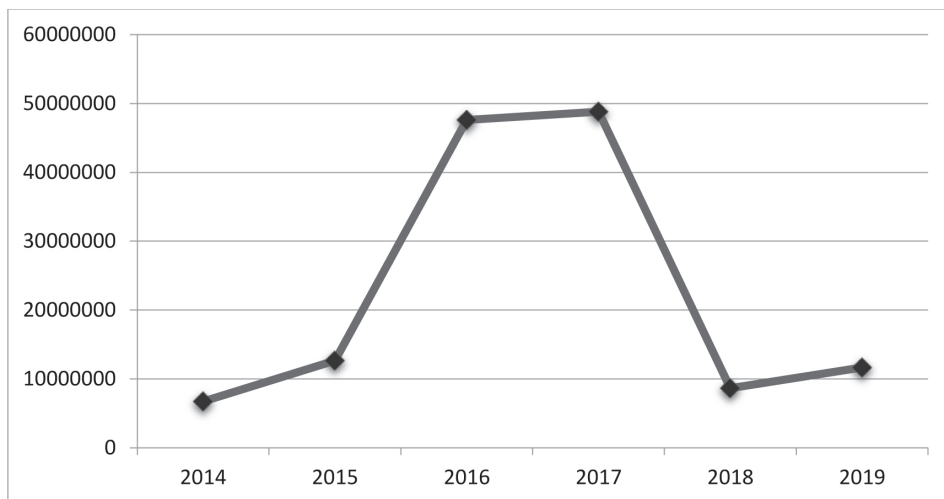
⁵ M. Niedźwiedzka, *Internet jako narzędzie realizacji wybranych funkcji archiwów* [w:] *Nowe funkcje archiwów*, pod red. I. Mamczak-Gadkowskiej i K. Strykowski, Poznań 2015, s. 173–179.

⁶ *Sprawozdanie z działalności Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz archiwów państwowych w 2017 r.*, <https://www.gov.pl/attachment/6864b532-de82-4958-a24f-59f0e81ea862> (dostęp: 13 marca 2024 r.), s. 64.

⁷ Strona internetowa Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, <https://www.archiwa.gov.pl/> (dostęp: 21 lipca 2024 r.).

⁸ Sprawozdania z działalności Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz archiwów państwowych za lata 2014–2019 są dostępne na stronie: <https://www.gov.pl/web/archiwa/sprawozdanie-z-dzialalnosci-archiwow-panstwowych> (dostęp: 20 lipca 2024 r.).

ba niż w roku poprzednim. W ciągu ośmiu kolejnych miesięcy witryny nadal cieszyły się sporym zainteresowaniem, przekraczając 15 mln odwiedzin⁹.

Wykres 1. Liczba odwiedzających strony internetowe archiwów państwowych

oprac. własne na podstawie: Sprawozdanie z działalności Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz archiwów państwowych za lata 2014–2019, <https://www.gov.pl/web/archiwa/sprawozdanie-z-dzialalnosci-archiwow-panstwowych> (dostęp: 15 marca 2024 r.)

Informacje o liczbie odwiedzających strony internetowe były wykazywane w sprawozdaniach do 2019 r. Należy zauważyć zmianę w roku 2020, kiedy znacząca część działalności archiwów państwowych, szczególnie ta związana z udostępnianiem, edukacją i popularyzacją, ze względu na pandemię COVID-19 została przeniesiona do sieci. Dlatego też ten okres warto omówić w szerszym kontekście, nie tylko mediów społecznościowych, ale również funkcjonowania archiwów państwowych w Internecie. Od tego czasu w sprawozdaniach Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych i archiwów państwowych nie wykazuje się odsłon internetowych.

W trakcie zagrożenia epidemicznego na początku 2020 r. popularna stała się akcja *#zostańwdomu*, co również zagościło w mediach społecznościowych i na stronach internetowych archiwów państwowych. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, zachęcając do pozostania w domu 19 marca 2020 r., rozpoczęła na swojej stronie m.in. akcję „*#Zostańwdomu* i zobacz wystawę w Archiwach”, która przede wszystkim pełniła funkcję wystawienniczą w Internecie. W związku z czasowym zamknięciem archiwów państwowych

⁹ Sprawozdanie z działalności Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz archiwów państwowych w 2015 r., https://www.archiwa.gov.pl/files/KIEROWNICTWO/sprawozdanie_2015.pdf (dostęp: 12 maja 2018 r.), s. 75.

zachęcano do wirtualnych wędrówek po archiwalnych wystawach i galeriach. Na stronie zaprezentowano wykaz ponad 500 różnorodnych wystaw i galerii proponowanych przez poszczególne archiwa państwowe. Dostęp do nich był otwarty dla każdego – wystarczyło kliknąć w link i przejść na stronę internetową ekspozycji. W ten sposób zachęcano do wirtualnych podróży archiwalnych oraz poznania zapisanych w materiałach archiwalnych ciekawych, a nieraz zupełnie zaskakujących aspektów polskiej historii¹⁰.

W czasie pandemii COVID-19 archiwa starały się również za pośrednictwem mediów społecznościowych i Internetu realizować swoje podstawowe zadania, m.in. dotyczące gromadzenia materiałów związanych z tym trudnym społecznie okresem. Swoistym tego dowodem jest Archiwum Pandemii A.D. 2020, czyli ogólnopolski projekt zainaugurowany przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych 28 kwietnia 2020 r., mający na celu zgromadzenie w sieci archiwów państwowych dokumentacji powstałej zarówno w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej (zapiski, notatki, pamiętniki, dzienniki, ulotki, zdjęcia, memy, blogi, vlogi, nagrania audio i wideo, inne formy medialne i materiały publikowane na stronach internetowych), stanowiącej cenne źródła odnotowujące zjawisko epidemii w Polsce, w najbliższym otoczeniu, w życiu codziennym, społecznym, kulturalnym i zawodowym. Do końca 2020 r. prawie 200 darczyńców, zarówno osób prywatnych, jak i firm oraz instytucji z całej Polski, przekazało wytworzone przez siebie świadectwa czasów pandemii. Wśród nich znalazło się ponad 5000 zdjęć, filmów, rysunków, zapisków, plakatów, ulotek, ogłoszeń i innych dokumentów ukazujących życie społeczne i zmiany, jakie zaszły w funkcjonowaniu społeczeństwa. Znaczny odzew społeczny wzbudził też ogłoszony w lipcu 2020 r. konkurs pod hasłem „Zapiski z czasów pandemii”. Stał się on dodatkową okazją do popularyzacji działalności archiwów państwowych jako instytucji pamięci i zaufania publicznego, które zabezpieczają dla przyszłych pokoleń unikatowe źródła tworzone współcześnie¹¹.

Działalność instytucji archiwalnych pokazuje, że nie ograniczyły się one jedynie do utworzenia swoich witryn. Udzielają się w wielu dostępnych dla wszystkich ludzi mediach społecznościowych, tworzone są fora dyskusyjne i serwisy wspomagające poszukiwania i badania naukowe. Powstają także portale branżowe dla archiwistów i adeptów archiwistyki oraz projekty mające zainteresować użytkowników i pomóc im w zgłębianiu wiedzy z dziedzic-

¹⁰ Wykaz wystaw on-line był dostępny w trakcie pandemii w 2020 r. na stronie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, www.archiwa.gov.pl (dostęp: 13 maja 2020 r.).

¹¹ *Sprawozdanie z działalności Archiwów Państwowych w 2020 roku*, <https://www.gov.pl/web/archiwa/rok-2022> (dostęp: 13 marca 2024 r.), s. 45; zob. A. Laszuk, *Zasada przynależności zespołowej i archiwiści jako archiwotwórcy* [w:] *Od praktyki kancelaryjnej do teorii archiwalnej. Księga Jubileuszowa Profesor Ireny Mamczak-Gadkowskiej*, pod red. Z. Jaśkowskiej-Józefiak i K. Strykowski, Poznań 2023, s. 83–99.

ny archiwistyki¹². Swego czasu dużą popularnością cieszyło się dla przykładu forum internetowe IFAR, zrzeszające sympatyków i pracowników archiwów. Archiwa dołączyły do społeczności social mediów w czasie, kiedy zyskiwały one coraz większą popularność. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych założyła konto na Facebooku w 2010 r.¹³, w tym samym roku, w lipcu, dołączyła także do Twittera (obecnie pod nazwą X); oba profile można odnaleźć pod nazwą „Archiwa Państwowe”¹⁴. Profile archiwów państwowych są obecnie coraz aktywniejsze i można spotkać się z nimi w każdym popularnym serwisie¹⁵. W 2018 r. działalność archiwów państwowych w mediach społecznościowych prezentowała się następująco:

Tabela 1. Zestawienie przedstawiające profile w mediach społecznościowych utworzone przez archiwa państwowe i NDAP do 2018 r.

	Facebook	YouTube	Twitter	Instagram
Archiwum Główne Akt Dawnych	√			
Archiwum Akt Nowych	√		√	√
Narodowe Archiwum Cyfrowe	√	√	√	√
Archiwum Państwowe w Białymstoku	√	√		
Archiwum Państwowe w Bydgoszczy				
Archiwum Państwowe w Częstochowie	√			
Archiwum Państwowe w Gdańsku	√		√	
Archiwum Państwowe w Gorzowie Wielkopolskim	√			
Archiwum Państwowe w Kaliszu	√	√		
Archiwum Państwowe w Katowicach				
Archiwum Państwowe w Kielcach	√	√		
Archiwum Państwowe w Koszalinie	√	√		

¹² P. Michalak, *Rola stron internetowych w popularyzacji wiedzy o archiwach* [w:] *Archiwa w nowoczesnym społeczeństwie. Pamiętnik V Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, Olsztyn, 6–8 września 2007 r.*, pod red. J. Porazińskiego i K. Strykowski, Warszawa 2008, s. 423–430.

¹³ K. Kułak, *Serwis społecznościowy jako narzędzie promocji archiwów i muzeów*, „Folia Bibliologica” 2013/2014, vol. 55/56, s. 147–160.

¹⁴ Archiwa Państwowe na platformie X, <https://twitter.com/archiwa> (dostęp: 9 kwietnia 2018 r.).

¹⁵ M. Jabłońska, *Nowe wyzwania archiwów. Komunikacja społeczna i public relations*, Toruń 2016, s. 152.

Tabela 1. Zestawienie przedstawiające profile w mediach społecznościowych... (cd.)

	Facebook	YouTube	Twitter	Instagram
Archiwum Narodowe w Krakowie	√	√		
Archiwum Państwowe w Lesznie	√	√		
Archiwum Państwowe w Lublinie	√	√		√
Archiwum Państwowe w Łodzi	√	√		
Archiwum Państwowe w Malborku ¹⁶	√			
Archiwum Państwowe w Olsztynie	√	√		
Archiwum Państwowe w Opolu	√			
Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim	√			
Archiwum Państwowe w Płocku	√			
Archiwum Państwowe w Poznaniu	√			
Archiwum Państwowe w Przemyślu	√			
Archiwum Państwowe w Radomiu	√	√		
Archiwum Państwowe w Rzeszowie				
Archiwum Państwowe w Siedlcach	√			
Archiwum Państwowe w Suwałkach				
Archiwum Państwowe w Szczecinie	√			
Archiwum Państwowe w Toruniu	√			
Archiwum Państwowe w Warszawie	√		√	
Archiwum Państwowe we Wrocławiu	√	√		
Archiwum Państwowe w Zamościu	√			
Archiwum Państwowe w Zielonej Górze	√			
Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych „Archiwa Państwowe”	√	√	√	√

oprac. własne na podstawie profili dostępnych on-line (dostęp: 8 kwietnia 2018 r.)

¹⁶ 1 marca 2024 r., zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 10 listopada 2023 r., nastąpiło połączenie Archiwum Państwowego w Gdańsku i Archiwum Państwowego w Malborku, Dz.U. 2023 poz. 2470.

Zestawienie to potwierdza popularność portalu Facebook oraz ukazuje rosnącą popularność portalu Instagram w następnych latach (por. tab. 4). Już wtedy większość archiwów posiadała tam profil społecznościowy. Instagram był wówczas mniej popularny wśród archiwów od YouTube (zob. tab. 5), co nie powinno dziwić, gdyż serwis ten był ówczesnie bardzo modny wśród użytkowników. Tweeter natomiast posiadały nieliczne archiwa państwowe, co uległo niewielkiej poprawie (zob. tab. 6).

Facebook jest serwisem najbardziej popularnym, ale też najłatwiejszym do prowadzenia, bo można w nim umieścić wszystko: zdjęcia, filmy, ale także ogłoszenia tekstowe. Dlatego też wykorzystywany jest przez instytucje na różnych płaszczyznach, zarówno jako element popularyzacji, jak i umieszczania informacji o wydarzeniach w archiwum.

Tabela 2. Zestawienie stron profilowych w serwisie Facebook archiwów państwowych i NDAP w 2023 i 2024 r.

Facebook							
Lp.	ARCHIWUM	konto w serwisie	organizacja rządowa	organizacja non profit	inne	polubienia 2023 2024	data utworzenia strony
1	AGAD	√			usługi użyteczności publicznej	10 000 11 000	17 maja 2010
2	AAN	√	√			36 000 36 000	3 lutego 2014
3	NAC	√	√		firma lokalna	101 000 103 000	17 lutego 2010
4	AP w Białymstoku	√			edukacja	1400 1600	9 marca 2013
5	AP w Bydgoszczy	√	√	√		1900 2000	17 marca 2011
6	AP w Częstochowie	√	√	√		1400 1500	29 stycznia 2016
7	AP w Gdańsku	√	√	√		3900 4100	11 marca 2011
8	AP w Gorzowie Wielkopolskim	√	√			3100 3500	31 sierpnia 2015
9	AP w Kaliszu	√	√			2700 8500	12 października 2015

Tabela 2. Zestawienie stron profilowych... (cd.)

Facebook							
Lp.	ARCHIWUM	konto w serwisie	organizacja rządowa	organizacja non profit	inne	polubienia 2023 2024	data utworzenia strony
10	AP w Katowicach	√	√	√		1300 1400	14 stycznia 2019
11	AP w Kielcach	√	√	√		3400 3600	2 paździer- nika 2012
12	AP w Koszalinie	√	√			4300 4500	14 stycznia 2011
13	AN w Krakowie	√		√	firma lokalna	13000 14000	25 stycznia 2013
14	AP w Lesznie	√	√			775 885	28 listopada 2016
15	AP w Lublinie	√	√			3800 4000	9 listopada 2010
16	AP w Łodzi	√	√	√		6700 7200	5 listopada 2012
17	AP w Malborku	√	√			694 748	1 kwietnia 2020
18	AP w Olsztynie	√	√		biblioteka	1800 1800	25 paździer- nika 2013
19	AP w Opolu	√	√			4000 4300	2 paździer- nika 2012
20	AP w Piotrkowie Trybunalskim	√	√	√		1300 1400	30 marca 2015
21	AP w Płocku	√	√	√		1700 1700	3 marca 2014
22	AP w Poznaniu	√	√	√		5500 5700	15 marca 2011
23	AP w Przemyśle	√		√	budynek rządowy	1200 1300	4 lipca 2017
24	AP w Radomiu	√	√	√		1000 1100	22 stycznia 2014

Tabela 2. Zestawienie stron profilowych... (cd.)

Facebook							
Lp.	ARCHIWUM	konto w serwisie	organizacja rządowa	organizacja non profit	inne	polubienia 2023 2024	data utworzenia strony
25	AP w Rzeszowie	√	√	√		438 486	18 czerwca 2020
26	AP w Siedlcach	√	√			1300 1300	14 listopada 2016
27	AP w Suwałkach	√		√	usługa publiczna i urzędowa	2500 2700	2 stycznia 2019
28	AP w Szczecinie	√			usługa publiczna i urzędowa	9500 9700	2 listopada 2012
29	AP w Toruniu	√	√			1600 1800	10 czerwca 2016
30	AP w Warszawie	√	√		firma lokalna i biblioteka	9400 9800	15 listopada 2021
31	AP we Wrocławiu	√			usługa publiczna i urzędowa	5700 5900	11 czerwca 2013
32	AP w Zamościu	√	√	√		1700 2100	17 sierpnia 2016
33	AP w Zielonej Górze	√	√	√		3800 4400	28 lipca 2014
34	NDAP „Archiwa Państwowe”	√	√			13 000 13 000	28 maja 2010

oprac. własne na podstawie profili dostępnych on-line (dostęp: 2 listopada 2023 r.)

Powyższa tabela przedstawia porównywalny wzrost roczny polubień, status rejestracji konta przez archiwum oraz datę rejestracji. Ponieważ wszystkie archiwa posiadają konto, więc w tym miejscu należy zaznaczyć różnicę statusu prowadzenia strony na profilu Facebook – jeśli jest on zarejestrowany jako organizacja rządowa lub usługa publiczna i urzędowa, to profil ten należy „obserwować”, a np. profil edukacyjny „polubić”. Jest to znacząca zmiana w funkcjonowaniu Facebooka w latach 2018–2023, a na potrzeby porównawcze, jak w tabeli poniżej, zostało to określone jako „liczba polubień”.

Wyniki wyszukiwania po wpisaniu „archiwum państwowe” w wyszukiwarkę Facebooka pojawiają się na 56 profilach, z czego w 2023 r. jeszcze AP w Katowicach, AP w Bydgoszczy jako organizacja non profit, a nie organizacja rządowa, i AP w Warszawie miały 3 strony (z czego jedna zdawała się oficjalną kontynuowaną obecnie, funkcjonującą jako strona organizacji rządowej). Ciekawostką jest to, że w 2018 r. AP w Bydgoszczy prowadziło profil jako osoba prywatna, co zostało w późniejszym czasie zmienione, ale przez to nie ma określonego wcześniejszego stanu polubień. Profil prywatny dotyczy również AP w Malborku, które ma 2 profile i jeden z nich można „dodać do znajomych” jako osobę. Ciekawym przykładem wzrostu zainteresowania profilem facebookowym jest przypadek AP w Kaliszu, które w ciągu ostatniego roku zyskało bardzo wielu obserwujących. Warto podkreślić, że ten profil jest aktualizowany niemal codziennie nowymi postami prezentującymi działalność archiwów państwowych, a także zasób kaliskiego archiwum. Nietrudno zauważyć, że analiza kont przynosi jednoznaczny wniosek: im częstsza aktualizacja i dodawanie postów, tym większa popularność profilu danego archiwum. Potwierdza to wcześniej omówiony przypadek kaliskiego archiwum, a widoczne jest również w poniższym pięcioletnim zestawieniu ukazującym wzrost polubień profili facebookowych.

Tabela 3. Liczba polubień na profilach facebookowych archiwów państwowych i NDAP w latach 2018 i 2023

	Łączna liczba polubień w serwisie Facebook	
	2018	2023
AGAD	6486	10 000
AAN	5664	36 000
NAC	82 936	101 000
AP w Białymstoku	629	1400
AP w Bydgoszczy	–	1900
AP w Częstochowie	270	1400
AP w Gdańsku	3133	3900
AP w Gorzowie Wielkopolskim	1498	3100
AP w Kaliszu	334	2700
AP w Katowicach	–	1300
AP w Kielcach	1868	3400

Tabela 3. Liczba polubień na profilach facebookowych... (cd.)

	Łączna liczba polubień w serwisie Facebook	
	2018	2023
AP w Koszalinie	2094	4300
AN w Krakowie	10 468	13 000
AP w Lesznie	159	775
AP w Lublinie	2245	3800
AP w Łodzi	4736	6700
AP w Malborku	408	694
AP w Olsztynie	211	1800
AP w Opolu	1299	4000
AP w Piotrkowie Trybunalskim	708	1300
AP w Płocku	453	1700
AP w Poznaniu	3824	5500
AP w Przemyślu	281	1200
AP w Radomiu	566	1000
AP w Rzeszowie	–	438
AP w Siedlcach	318	1300
AP w Suwałkach	–	2500
AP w Szczecinie	8050	9500
AP w Toruniu	497	1600
AP w Warszawie	5034	9400
AP we Wrocławiu	903	5700
AP w Zamościu	308	1700
AP w Zielonej Górze	1346	3800
NDAP „Archiwa Państwowe”	brak danych	13 000

oprac. własne na podstawie profili facebookowych

Liczba polubień profili facebookowych archiwów państwowych w latach 2018–2023 wzrosła bardzo widocznie, a dobrym przykładem obok wspomnianego kaliskiego AP jest przypadek Narodowego Archiwum Cyfrowego, które do prowadzenia swojego profilu wykorzystuje zasób audiowizualny, co wpływa na popularność tegoż profilu. W ciągu analizowanych pięciu lat funkcjonowania portali facebookowych należy podkreślić ich uporządkowanie oraz ustandaryzowanie wyglądu i funkcjonowania¹⁷. Zauważyć można, że profile te stanowią obecnie wizytówkę instytucji, a także element popularyzacji wiedzy o archiwach i ich zadaniach. Archiwa państwowe wykorzystują Facebook do informowania o swojej działalności bieżącej, zapraszania na wydarzenia związanej z edukacją. Zdarzają się również informacje dotyczące gromadzenia, w tym przekazywania np. darowizn czy spuścizn. Medium to w ostatnich latach służy również do zamieszczania informacji kondolencyjnych i zdaje się przejmować funkcję niegdyśszych klepsydry czy nekrologów, z czego korzystają też archiwa, informując o odejściu swoich pracowników.

Drugim po Facebooku medium społecznościowym chętnie wykorzystywanym przez archiwa państwowe jest wspomniany wcześniej Instagram. Najwcześniej był on wykorzystywany przez Archiwum Państwowe w Lublinie, które dołączyło do portalu w 2014 r. Wyszukiwarka Instagrama jest bardzo intuicyjna i nie ma znaczenia, w jaki sposób archiwum zostało nazwane („AP” lub „ap” lub „archiwum”) – w każdym wypadku frazy i konta z nim związane zostaną wyszukane.

Instagram w ciągu ostatnich lat funkcjonowania zyskał popularność jako medium społecznościowe, co również można zauważyć w rosnącym zainteresowaniu nim pośród archiwów państwowych. Stanowi on medium społecznościowe do prezentowania ciekawostek, nie tylko z zasobu archiwów, lecz także do zapoznawania z tradycją i historią lokalną, co chętnie archiwa wykorzystują. Obecnie profil na Instagramie ma 12 archiwów; jest to duży wzrost od 2018 r., bo wówczas jedynie 3 archiwa posiadały tam swoje konto. Takie profile prowadzą np. AP w Łodzi i AP w Białymstoku. Najpóźniej, bo na początku 2024 r., dołączyło ANK w Krakowie, wykazując, przynajmniej na razie, dobrą aktywność. W przeciwieństwie do Facebooka Instagram służy do prezentacji tego, co znajduje się w archiwach i czym one się zajmują, czyli wszystkie instytucje wykorzystują zasób oraz działalność do prezentacji na tym portalu. Świetnie prowadzi to NDAP na profilu @archiwapanstwowe wraz z #MamyPapierNaWszystko. Materiały zamieszczane w tym serwisie przyjmują charakter edukacyjny i popularyzatorski z wykorzystaniem zasobu i potencjału pracowników. Rzadko zdarzają się w nim posty czysto infor-

¹⁷ O wartości wizualnej w wymiarze wirtualnym pisała M. Jabłońska, *Archiwa w przestrzeni. Ludzie, miejsca, działania. Wprowadzenie do problematyki obecności archiwów w przestrzeni publicznej*, „Archeion” 2019, t. 120, s. 136–148.

macyjne (np. o niedostępności czytelni), co często występuje na profilach facebookowych, a także nie umieszcza się informacji kondolencyjnych, jak to miało miejsce we wspomnianym wcześniej Facebooku.

Tabela 4. Zestawienie profili społecznościowych archiwów państwowych i NDAP w serwisie Instagram

INSTAGRAM						
Lp.	ARCHIWUM	obecność na Instagramie	posty	liczba obserwujących	data dołączenia	rodzaj strony
1	AGAD					
2	AAN	√	2239	1644	październik 2017	edukacja
3	NAC	√	938	12700	listopad 2017	sztuka
4	AP w Białymstoku	√	20	634	maj 2020	brak
5	AP w Bydgoszczy					
6	AP w Częstochowie	√	76	379	kwiecień 2019	brak
7	AP w Gdańsku					
8	AP w Gorzowie Wielkopolskim					
9	AP w Kaliszu					
10	AP w Katowicach					
11	AP w Kielcach					
12	AP w Koszalinie					
13	AN w Krakowie	√	115	22	styczeń 2024	brak
14	AP w Lesznie					
15	AP w Lublinie	√	21	524	sierpień 2014	brak
16	AP w Łodzi	√	1010	130	październik 2021	brak
17	AP w Malborku					
18	AP w Olsztynie					
19	AP w Opolu	√	213	192	kwiecień 2021	brak

Tabela 4. Zestawienie profili społecznościowych... (cd.)

INSTAGRAM						
Lp.	ARCHIWUM	obecność na Instagramie	posty	liczba obserwujących	data dołączenia	rodzaj strony
20	AP w Piotrkowie Trybunalskim					
21	AP w Płocku					
22	AP w Poznaniu					
23	AP w Przemyśle	√	106	663	luty 2021	brak
24	AP w Radomiu					
25	AP w Rzeszowie					
26	AP w Siedlcach					
27	AP w Suwałkach					
28	AP w Szczecinie					
29	AP w Toruniu					
30	AP w Warszawie	√	388	865	marzec 2021	brak
31	AP we Wrocławiu	√	720	993	kwiecień 2020	usługi publiczne i rządowe
32	AP w Zamościu	√	71	172	grudzień 2023	brak
33	AP w Zielonej Górze	√	375	590	grudzień 2020	brak
34	NDAP „Archiwa Państwowe”	√	449	1888	lipiec 2018	organizacja rządowa

oprac. własne na podstawie profili w serwisie społecznościowym Instagram w latach 2018–2024

Archiwa państwowe do zamieszczania filmów najchętniej wykorzystują serwis YouTube. Tylko nieliczne nie korzystają z możliwości tego portalu. Poniższe zestawienie ukazuje, że serwis ten był użytkowany przez archiwa państwowe dość wcześnie, porównywalnie z Facebookiem, bo pierwsze konta w serwisie zostały zarejestrowane w 2011 r.

YouTube w 2018 r. wykorzystywało już 12 użytkowników spośród archiwów państwowych, a po 2021 r. prawie wszystkie jednostki mają założone konto. Co ciekawe, archiwa bardzo chętnie w nim uczestniczą, pomimo małej lub nawet często bardzo małej liczby subskrypcji. Filmy publikowane są

dość rzadko, choć np. Archiwum Narodowe w Krakowie publikuje dość regularnie, tym samym dbając o swoją rosnącą liczbę subskrypcji. Co więcej ANK, publikując filmy dotyczące również historii miasta, poszerzyło krąg zainteresowań i stało się popularne wśród pasjonatów historii i innych użytkowników niezwiązanych z archiwami. W trakcie przeprowadzania kwerendy nie natrafiłam na profil Archiwum Państwowego w Poznaniu, uznając tym samym, że konta w serwisie YouTube nie posiada, na co zwrócono uwagę w trakcie prezentacji wyników badań podczas konferencji „Zarządzanie informacją w archiwum, bibliotece i muzeum – stare i nowe wyzwania”. Okazuje się, że archiwum to ma konto od 11 grudnia 2017 r., ale pod nazwą „AP Poznan”. Nazwa konta jest zatem przeszukiwalna, tylko dla użytkowników, którzy wiedzą, że archiwa posługują się skrótem „AP”. Przeszukując pod nazwą „archiwum”, „archiwum państwowe” i nawet wpisując nazwy pełne, nie natrafimy na to konto. Wyszukiwarka YouTube działa mniej intuicyjnie od tych zastosowanych w wyżej omawianych mediach jak Facebook i Instagram. Dlatego też ten przypadek powinien służyć jako przykład, że dość znaczące jest w omawianych mediach nadawanie nazw użytkowników, wszak to dzięki nim instytucje archiwalne są wyszukiwane w mediach społecznościowych.

Tabela 5. Zestawienie kont archiwów państwowych i NDAP w serwisie YouTube

YouTube				
Lp.	ARCHIWUM	liczba filmów	subskrypcje	data dołączenia
1	AGAD	42	407	9 kwietnia 2013
2	AAN	65	151	8 kwietnia 2020
3	NAC	60	411	17 października 2011
4	AP w Białymstoku	16	4	17 października 2015
5	AP w Bydgoszczy	2	6	9 października 2023
6	AP w Częstochowie	2	4	29 czerwca 2021
7	AP w Gdańsku	9	32	7 sierpnia 2020
8	AP w Gorzowie Wielkopolskim	2	8	24 września 2020
9	AP w Kaliszu	145	674	26 listopada 2014
10	AP w Katowicach	-	-	-
11	AP w Kielcach	89	60	3 lutego 2020

Tabela 5. Zestawienie kont... (cd.)

YouTube				
Lp.	ARCHIWUM	liczba filmów	subskrypcje	data dołączenia
12	AP w Koszalinie	128	118	3 sierpnia 2011
13	AN w Krakowie	81	1170	21 października 2011
14	AP w Lesznie	9	73	24 września 2013
15	AP w Lublinie	14	17	16 maja 2011
16	AP w Łodzi	24	209	30 maja 2017
17	AP w Malborku	4	5	8 grudnia 2020
18	AP w Olsztynie	7	10	16 października 2020
19	AP w Opolu	42	29	5 marca 2021
20	AP w Piotrkowie Trybunalskim	7	12	3 lipca 2015
21	AP w Płocku	2	31	7 września 2018
22	AP w Poznaniu	15	24	11 grudnia 2017
23	AP w Przemyślu	41	25	26 czerwca 2020
24	AP w Radomiu	17	36	22 października 2013
25	AP w Rzeszowie	3	3	5 czerwca 2020
26	AP w Siedlcach	-	-	-
27	AP w Suwałkach	1	1	20 października 2021
28	AP w Szczecinie	45	95	2 czerwca 2020
29	AP w Toruniu	2	0	9 czerwca 2022
30	AP w Warszawie	-	-	-
31	AP we Wrocławiu	21	59	12 czerwca 2013
32	AP w Zamościu	2	12	9 października 2020
33	AP w Zielonej Górze	19	46	21 września 2020
34	NDAP „Archiwa Państwowe”	110	290	28 marca 2011

oprac. własne na podstawie funkcjonowania serwisu w latach 2018–2024

Ostatnim rosnącym na popularności i bardzo chętnie wykorzystywanym przez osoby publiczne medium jest portal X, niegdyś funkcjonujący jako Tweeter.

Tabela 6. Zestawienie kont archiwów państwowych i NDAP w serwisie X

X					
Lp.	ARCHIWUM	obserwowani 2023 2024	obserwujący 2023 2024	wpisy 2023 2024	data dołączenia
1	AGAD	-	-	-	-
2	AAN	458 433	731 7553	5110 5425	czerwiec 2016
3	NAC	380 377	3456 3654	1250 1316	styczeń 2016
4	AP w Białymstoku	-	-	-	-
5	AP w Bydgoszczy	-	-	-	-
6	AP w Częstochowie	16 16	58 66	130 134	kwiecień 2019
7	AP w Gdańsku	0	67 66	0 1	kwiecień 2012
8	AP w Gorzowie Wielkopolskim	-	-	-	-
9	AP w Kaliszu	-	-	-	-
10	AP w Katowicach	-	-	-	-
11	AP w Kielcach	-	-	-	-
12	AP w Koszalinie	-	-	-	-
13	AN w Krakowie	-	-	-	-
14	AP w Lesznie	-	-	-	-
15	AP w Lublinie	-	-	-	-
16	AP w Łodzi	-	-	-	-
17	AP w Malborku	-	-	-	-
18	AP w Olsztynie	-	-	-	-

Tabela 6. Zestawienie kont... (cd.)

X					
Lp.	ARCHIWUM	obserwowani 2023 2024	obserwujący 2023 2024	wpisy 2023 2024	data dołączenia
19	AP w Opolu	-	-	-	-
20	AP w Piotrkowie Trybunalskim	-	-	-	-
21	AP w Płocku	-	-	-	-
22	AP w Poznaniu	-	-	-	-
23	AP w Przemyślu	41 39	80 89	152 168	kwiecień 2020
24	AP w Radomiu	-	-	-	-
25	AP w Rzeszowie	-	-	-	-
26	AP w Siedlcach	-	-	-	-
27	AP w Suwałkach	-	-	-	-
28	AP w Szczecinie	-	-	-	-
29	AP w Toruniu	-	-	-	-
30	AP w Warszawie	29 29	174 182	331 352	maj 2014
31	AP we Wrocławiu	32 31	3 10	3 3	sierpień 2022
32	AP w Zamościu	-	-	-	-
33	AP w Zielonej Górze	-	-	-	-
34	NDAP „Archiwa Państwowe”	198 198	3244 3478	3208 3377	lipiec 2010

oprac. własne na podstawie profili w serwisie X w 2023 i 2024 r.

Serwis X jest najchętniej wykorzystywany przez Naczelną Dyрекję Archiwów Państwowych, działającą jako profil „Archiwa Państwowe”. Należy jednak podkreślić, że komunikaty i posty prowadzone są w imieniu wszystkich archiwów, w tym również podpiną się wpisy dotyczące całej sieci archiwalnej (podobnie jak zresztą w poprzednio omówionych mediach

społecznościowych). Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych bardzo wcześnie dostrzegła to medium społecznościowe, bo konto zostało założone już w 2010 r. Potencjał tego medium jest zapewne niedoceniany przez pozostałe archiwa państwowe. Świadczy o tym liczba kont założonych w serwisie. Po ilości wpisów, która świadczy o aktywności kont w serwisie, możemy zauważyć, że zasoby ludzkie do prowadzenia kont w serwisach społecznościowych w archiwach państwowych zostały wykorzystane na te bardziej popularne jak Facebook czy Instagram. W tym miejscu jednak warto pochwalić działalność NDAP, funkcjonującej w sieci jako „Archiwa Państwowe”, że uzupełnia tę część wizerunku archiwów państwowych w mediach społecznościowych.

Ciekawostką jest to, że Biblioteka Kongresu miała na celu zarchiwizowanie całości wpisów tego medium społecznościowego. Inicjatywę rozpoczęto w 2010 r. i od tego czasu gromadzono wszystkie wpisy. W 2018 r. odstąpiono od tej decyzji i uznano, że tzw. tweety będą selekcjonowane, a jednym z kryteriów selekcji ma być popularność danego wpisu¹⁸.

Rola, jaką media społecznościowe odgrywają w komunikacji między archiwami państwowymi a ich odbiorcami, jest niezwykle ważna. Przy ich pomocy placówki są w stanie dotrzeć do użytkowników znacznie szybciej, niż umieszczając informacje na stronach internetowych. Publikowane treści docierają do szerszego grona, przyciągając uwagę i budząc zainteresowanie potencjalnych odbiorców. Obywatele zyskują szansę, by zobaczyć, jak wygląda codzienna praca archiwów i czym się zajmują. Dowiadują się o sprawach organizacyjnych, mogą wziąć udział w organizowanych przez placówki wydarzeniach i przede wszystkim zostają poinformowani, jakie materiały archiwalne znajdują się w posiadaniu instytucji, dzięki czemu wiedzą, jakie przydatne dokumenty mogą odnaleźć w jej zasobie. Stają się świadkami ewoluowania archiwów, które wychodzą użytkownikowi na przeciw, ułatwiając mu poszukiwania i kontakt z zawodowymi archiwistami.

W trakcie analizy aktywności w serwisach społecznościowych zauważono pewne tendencje, które pozwalają postawić kilka wniosków mogących przysłużyć się poprawie popularyzacji archiwów w social mediach. Facebook, który posiada najwięcej użytkowników i możliwości związanych z autopromocją, jest idealnym miejscem do interakcji między archiwami a ich odbiorcami i właśnie dlatego archiwa należące do polskiej sieci ar-

¹⁸ TVP INFO, *Biblioteka Kongresu zmieni sposób archiwizacji wiadomości z Twittera*, <https://www.tvp.info/35391039/biblioteka-kongresu-zmieni-sposob-archiwizacji-wiadomosci-z-twittera> (dostęp: 2 kwietnia 2018 r.); Polska Agencja Prasowa, *Biblioteka Kongresu USA zmieni sposób archiwizacji wiadomości z Twittera*, <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1226819%2CBiblioteka-kongresu-usa-zmieni-sposob-archiwizacji-wiadomosci-z-twittera.html> (dostęp: 26 września 2018 r.).

chiwalnej najchętniej korzystają z Facebooka. W ciągu ostatnich lat profile facebookowe archiwów państwowych zostały na pewno uporządkowane, wprowadzono jednolite standardy np. zdjęć profilowych, opisów informacyjnych oraz podniesiono jakość wpisów, które wpływają w prostej linii na popularność postów. Ponieważ częstotliwość postów ma na to bezpośredni wpływ, więc idealny profil archiwum powinien być aktualizowany co najmniej raz dziennie, by nie tracić zainteresowania użytkowników, a odpowiedzi na komentarze lub wiadomości prywatne powinny być udzielane najszybciej, jak to możliwe. Facebook to również doskonale miejsce do popularyzacji działań archiwalnych. Publikowane treści powinny przedstawiać głównie materiały archiwalne, przy czym ważne jest, by archiwa chwaliły się swoimi najcenniejszymi zbiorami i nie umniejszały swoich osiągnięć. Istotne jest również stałe monitorowanie, jaki rodzaj publikowanych wpisów przyciąga największą uwagę. Wydarzenia, które placówki mają w zamiarze organizować, powinny być różnorodne tematycznie, by trafiać w gusta różnych grup wiekowych. Tym samym dobrym sposobem promocji byłoby tworzenie konkursów, by odbiorcy wykazali się inicjatywą, i dni otwartych, aby obywatele mieli szansę zobaczyć, jak wygląda praca archiwistów. Dobrym sposobem wyjścia naprzeciw użytkownikom jest tworzenie ankiet, które pozwoliłyby archiwom stale udoskonalać swoją działalność. Dodatkowym atutem byłoby tworzenie kont i aktywne działanie na niedysyjszym Twitterze, obecnie serwisie X, YouTube i Instagramie, których popularność rośnie, bo w 2018 r. prawie w ogóle nie były wykorzystywane przez archiwa państwowe. Działalność w różnych serwisach pokazywałaby, że instytucje mają świadomość ich istnienia i idą z duchem czasu, stale rozwijając się w mediach społecznościowych, które w obecnym świecie stanowią główny sposób autopromocji. Warto dodać, że w rocznych raportach zagranicznych archiwów i bibliotek powszechne stało się już umieszczanie statystyki o popularności mediów społecznościowych pośród użytkowników, ilości umieszczanych postów oraz udostępnianych materiałów¹⁹. Pokazuje to, jak ważne są social media w takich instytucjach i jak istotne jest dbanie o ten aspekt aktywności archiwów. Ważnym czynnikiem w aktywności archiwów państwowych w mediach społecznościowych są ludzie, dlatego warto zadbać, aby ich działalność nie pozostawała jedynie umowną kwestią, a wpisala się w zakres czynności związanych z pracą archiwistów – wszak jest to część podkreślanej niejednokrotnie popularyzacji archiwów państwowych.

¹⁹ Zob. *Raport roczny Biblioteki Kongresu USA*, <https://www.loc.gov/static/portals/about/reports-and-budgets/documents/annual-reports/fy2018.pdf> (dostęp: 19 grudnia 2019 r.).

Bibliografia

Źródła

- Raport roczny Biblioteki Kongresu USA, <https://www.loc.gov/static/portals/about/reports-and-budgets/documents/annual-reports/fy2018.pdf> (dostęp: 19.12.2019).
- Sprawozdanie z działalności Archiwów Państwowych w 2020 roku, <https://www.gov.pl/web/archiwa/rok-20222> (dostęp: 13.3.2024).
- Sprawozdanie z działalności Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz archiwów państwowych w 2014 r., <https://www.gov.pl/web/archiwa/rok-20127> (dostęp: 15.3.2024).
- Sprawozdanie z działalności Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz archiwów państwowych w 2015 r., https://www.archiwa.gov.pl/files/KIEROWNICTWO/sprawozdanie_2015.pdf (dostęp: 12.5.2018).
- Sprawozdanie z działalności Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz archiwów państwowych w 2016 r., <https://www.gov.pl/web/archiwa/rok-20130> (dostęp: 15.3.2024).
- Sprawozdanie z działalności Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz archiwów państwowych w 2017 r., <https://www.gov.pl/attachment/6864b532-de82-4958-a24f-59f0e81ea862> (dostęp: 13.3.2024).
- Sprawozdanie z działalności Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz archiwów państwowych w 2018 r., <https://www.gov.pl/web/archiwa/rok-20132> (dostęp: 15.3.2024).
- Sprawozdanie z działalności Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz archiwów państwowych w 2019 r., <https://www.gov.pl/web/archiwa/rok-20133> (dostęp: 15.3.2024).

Opracowania

- Bańkowska I., Kosman J., Pięć lat obecności Archiwum Państwowego w Szczecinie na portalu społecznościowym Facebook, „Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne” 2017, t. 1, s. 219–230.
- Biblioteka Kongresu zmieni sposób archiwizacji wiadomości z Twittera, <https://www.tvp.info/35391039/biblioteka-kongresu-zmieni-sposob-archiwizacji-wiadomosci-z-twittera> (dostęp: 2.4.2018).
- Jabłońska M., Archiwa w przestrzeni. Ludzie, miejsca, działania. Wprowadzenie do problematyki obecności archiwów w przestrzeni publicznej, „Archeion” 2019, t. 120, s. 136–148.
- Jabłońska M., Nowe wyzwania archiwów. Komunikacja społeczna i public relations, Toruń 2016.
- Kaznowski D., Social media – społeczny wymiar Internetu [w:] E-marketing. Współczesne trendy. Pakiet startowy, pod red. J. Królewskiego i P. Sali, Warszawa 2016, s. 81–103.
- Kulak K., Serwis społecznościowy jako narzędzie promocji archiwów i muzeów, „Folia Bibliologica” 2013/2014, vol. 55/56, s. 147–160.
- Laszuk A., Zasada przynależności zespołowej i archiwiści jako archiwotwórcy [w:] Od praktyki kancelaryjnej do teorii archiwalnej. Księga Jubileuszowa Profesor Ireny Mamczak-Gadkowskiej, pod red. Z. Jaśkowskiej-Józefiak i K. Strykowskiego, Poznań 2023, s. 83–99.
- Michalak P., Rola stron internetowych w popularyzacji wiedzy o archiwach [w:] Archiwa w nowoczesnym społeczeństwie. Pamiętnik V Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, Olsztyn, 6–8 września 2007 r., pod red. J. Porazińskiego i K. Strykowskiego, Warszawa 2008, s. 423–430.
- Niedźwiedzka M., Internet jako narzędzie realizacji wybranych funkcji archiwów [w:] Nowe funkcje archiwów, pod red. I. Mamczak-Gadkowskiej i K. Strykowskiego, Poznań 2015, s. 173–179.
- Polska Agencja Prasowa, Biblioteka Kongresu USA zmieni sposób archiwizacji wiadomości z Twittera, <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1226819%2CBiblioteka-kongresu-usa-zmieni-sposob-archiwizacji-wiadomosci-z-twittera.html> (dostęp: 26.9.2018).
- TVP INFO, Biblioteka Kongresu zmieni sposób archiwizacji wiadomości z Twittera, <https://www.tvp.info/35391039/biblioteka-kongresu-zmieni-sposob-archiwizacji-wiadomosci-z-twittera> (dostęp: 2.4.2018).

Strony internetowe

Archiwa państwowe, www.archiwa.gov.pl (dostęp: 21.7.2024).

Serwis społecznościowy Facebook, <https://www.facebook.com/>

Strona Facebook Archiwum Akt Nowych, <https://www.facebook.com/archiwum.akt.nowych> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Głównego Akt Dawnych, <https://www.facebook.com/AGAD.Warszawa> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Narodowego w Krakowie, <https://www.facebook.com/ArchiwumNarodoweKrakow> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Białymstoku, <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063584801459> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Bydgoszczy, <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064550205370> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Częstochowie, <https://www.facebook.com/ArchiwumPanstwoweWczestochowie> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Gdańsku, <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064591363900> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Gorzowie Wielkopolskim, <https://www.facebook.com/APGorzow> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Katowicach, <https://www.facebook.com/archiwumpanstwoweKatowice> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Kielcach, <https://www.facebook.com/APKielce> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Koszalinie, <https://www.facebook.com/ArchiwumPanstwoweWkoszalinie> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Lesznie, <https://www.facebook.com/APLeszno> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Lublinie, <https://www.facebook.com/APwLublinie> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Łodzi, <https://www.facebook.com/aplodz> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Malborku, <https://www.facebook.com/APMALBORK> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Olsztynie, <https://www.facebook.com/profile.php?id=100068797286811> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Opolu, <https://www.facebook.com/ArchiwumPanstwoweWOpolu> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim, <https://www.facebook.com/APwPT> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Płocku, <https://www.facebook.com/archiwumpanstwowePlocku> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Poznaniu, <https://www.facebook.com/APPoznan> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Przemyśle, <https://www.facebook.com/profile.php?id=100067108260861> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Radomiu, <https://www.facebook.com/apradom> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Rzeszowie, <https://www.facebook.com/APRzeszow> (dostęp: 21.7.2024).

Strona Facebook Archiwum Państwowego w Siedlcach, <https://www.facebook.com/APSiedlce> (dostęp: 21.7.2024).

- Strona Facebook Archiwum Państwowego w Suwałkach, <https://www.facebook.com/archiwum.suwalki> (dostęp: 21.7.2024).
- Strona Facebook Archiwum Państwowego w Szczecinie, <https://www.facebook.com/ArchiwumPanstwoweWSzczecinie> (dostęp: 21.7.2024).
- Strona Facebook Archiwum Państwowego w Toruniu, <https://www.facebook.com/archiwumtorun> (dostęp: 21.7.2024).
- Strona Facebook Archiwum Państwowego w Warszawie, <https://www.facebook.com/archiwumwarszawa> (dostęp: 21.7.2024).
- Strona Facebook Archiwum Państwowego w Zamościu, <https://www.facebook.com/apzamosc> (dostęp: 21.7.2024).
- Strona Facebook Archiwum Państwowego w Zielonej Górze, <https://www.facebook.com/ArchiwumZG> (dostęp: 21.7.2024).
- Strona Facebook Archiwum Państwowego we Wrocławiu, <https://www.facebook.com/ArchiwumPanstwoweWeWroclawiu> (dostęp: 21.7.2024).
- Strona Facebook Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, <https://www.facebook.com/ArchiwaPanstwowe> (dostęp: 21.7.2024).
- Strona Facebook Narodowego Archiwum Cyfrowego, <https://www.facebook.com/narodowe.archiwum.cyfrowe> (dostęp: 21.7.2024).
- Serwis społecznościowy Instagram, <https://www.instagram.com/>
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Akt Nowych, https://www.instagram.com/archiwum_akt_nowych/ (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Narodowego w Krakowie, <https://www.instagram.com/archiwumnarodowekrakow/> (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Państwowego w Białymstoku, <https://www.instagram.com/archiwumbialystok/> (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Państwowego w Częstochowie, <https://www.instagram.com/archiwumczestochowa/> (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Państwowego w Lublinie, <https://www.instagram.com/aplublin/> (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Państwowego w Łodzi, https://www.instagram.com/apl_lodz/ (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Państwowego w Opolu, https://www.instagram.com/archiwum_panstwowe_w_opolu/ (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Państwowego w Przemyśle, <https://www.instagram.com/archiwumprzemysl/> (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Państwowego w Warszawie, <https://www.instagram.com/archiwumwarszawa/> (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Państwowego we Wrocławiu, <https://www.instagram.com/apwroclaw/> (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Państwowego w Zamościu, https://www.instagram.com/archiwum_w_zamosciu/ (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Archiwum Państwowego w Zielonej Górze, <https://www.instagram.com/archiwumzg/> (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, <https://www.instagram.com/archiwapanstwowe/> (dostęp: 21.7.2024).
- Profil społecznościowy na Instagramie Narodowego Archiwum Cyfrowego, https://www.instagram.com/narodowe_archiwum_cyfrowe/ (dostęp: 21.7.2024).
- Serwis internetowy YouTube, <https://www.youtube.com/>
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Akt Nowych, <https://www.youtube.com/@archiwumaktnowych908> (dostęp: 21.7.2024).

- Konto w serwisie YouTube Archiwum Głównego Akt Dawnych, <https://www.youtube.com/@agadarchiwa> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Narodowego w Krakowie, <https://www.youtube.com/@ArchiwumNarodowe> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Białymstoku, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewbialymsto9175> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Bydgoszczy, <https://www.youtube.com/@APBydg> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Częstochowie, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewczestoch8359> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Gdańsku, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewgdansku1008> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Gorzowie Wielkopolskim, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewgorzowie4584> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Kaliszu, <https://www.youtube.com/@apkalisz> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Kielcach, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewkielcach> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Koszalinie, <https://www.youtube.com/@ArchiwumKoszalin> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Lesznie, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewlesznie7200> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Lublinie, <https://www.youtube.com/@APwLublinie> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Łodzi, <https://www.youtube.com/@ArchiwumPanstwowewLodzi> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Malborku, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewmalborku3148> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Olsztynie, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewolsztyni8795> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Opolu, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewopolu2501> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewpiotrkow658> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Płocku, <https://www.youtube.com/@archiwumpock6427> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Poznaniu, <https://www.youtube.com/@appoznan8880> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Przemyśle, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewprzemysl5884> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Radomiu, https://www.youtube.com/@AP_Radom (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Rzeszowie, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewrzeszowi2884> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Suwałkach, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewsuwakach6659> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Szczecinie, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewszczecin3784> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Toruniu, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewtoruniu636> (dostęp: 21.7.2024).

- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego we Wrocławiu, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewrocaw7345> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Archiwum Państwowego w Zielonej Górze, <https://www.youtube.com/@archiwumpanstwowewzielonej3805> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, <https://www.youtube.com/@ArchiwaPanstwowe> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie YouTube Narodowego Archiwum Cyfrowego, <https://www.youtube.com/@archiwumcyfrowe> (dostęp: 21.7.2024).
- Serwis społecznościowy X, <https://twitter.com/> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie X Archiwum Głównego Akt Dawnych, https://x.com/aan_gov_pl (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie X Archiwum Państwowego w Częstochowie, <https://x.com/AP-Czestochowa> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie X Archiwum Państwowego w Gdańsku, https://x.com/AP_GDANSK (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie X Archiwum Państwowego w Przemyśle, <https://x.com/ArchiwumP> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie X Archiwum Państwowego w Warszawie, <https://x.com/APWarszaw> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie X Archiwum Państwowego we Wrocławiu, https://x.com/ap_wroclaw (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie X Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, <https://x.com/Archiwa> (dostęp: 21.7.2024).
- Konto w serwisie X Narodowego Archiwum Cyfrowego, https://x.com/NAC_GOV_PL (dostęp: 21.7.2024).

Magdalena Niedźwiedzka

Aktywność archiwów państwowych w wybranych mediach społecznościowych w latach 2018–2024

Streszczenie

Artykuł prezentuje i zestawia aktywność archiwów państwowych w latach 2018–2020, 2023–2024 w wybranych mediach społecznościowych, do których zalicza się te najpopularniejsze jak Facebook, Instagram, YouTube i serwis X, ale także działalność archiwów w Internecie (choć w wybranym i mocno ograniczonym zakresie) za pośrednictwem stron internetowych, które niejednokrotnie odsyłają użytkowników do poszczególnych serwisów internetowych.

Słowa kluczowe: archiwa państwowe, serwisy społecznościowe, media społecznościowe, Internet, strony internetowe

Magdalena Niedźwiedzka

Activity of State Archives on Selected Social Media Platforms in the Years 2018–2024

Abstract

The article presents the activity of state archives on selected social media platforms, including the most popular ones: Facebook, Instagram, YouTube, and X, in the years 2018–2020 and 2023–2024, as well as their online activity, though only with regard to specific and limited aspects. The article features a comparison between the activity of particular archives on the above-mentioned social media platforms and the Web, through websites which often redirect users to particular Internet platforms.

Keywords: state archives, social media, social platforms, Internet, websites

